

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 48/11
29.06.2011. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Бате Цветковића, председника већа, Анђелке Станковић, Љубице Кнежевић-Томашев, Веска Крстајића и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Наташом Бањац, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Д.К, због продуженог кривичног дела преваре из члана 208. став 1. у вези са чланом 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз бр. 429/11 од 06.06.2011. године, подигнутом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 4197/10 од 04.10.2010. године, у седници већа одржаној у смислу члана 422. став 3. Законика о кривичном поступку, дана 29.06.2011. године, донео је

П Р Е С У Д У

Делимично се уважава као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз бр. 429/11 од 06.06.2011. године и УТВРЂУЈЕ да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 4197/10 од 04.10.2010. године повређен кривични закон – одредбе члана 208. став 1, члана 61. ст. 1, члана 103, члана 104. и члана 5. став 2. Кривичног законика у вези са чланом 354. тачка 3. Законика о кривичном поступку, у корист окривљеног Д.К, док се исти захтев за заштиту законитости у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. Законика о кривичном поступку, ОДБИЈА као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог општинског суда у Београду К. 9/2005 од 17.07.2009. године окривљени Д.К. оглашен је кривим за продужено кривично дело превара из члана 171. став 1. Кривичног закона Републике Србије (КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 2-две године. Истом пресудом окривљени је ослобођен од плаћања трошкова кривичног поступка који падају на терет буџетских средстава суда, а обавезан је да накнади оштећеном М.Г. износ од 21.500,00 динара, оштећеном Д.Т. износ од 9.950,00 динара и оштећеној М.К. износ од 6.500,00 динара, док су оштећени М.Б, Т.Ј. и В.Ц. из Б., за остваривање имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Апелациони суд у Београду, пресудом Кж1 4197/10 од 04.10.2010. године, поводом жалби јавног тужиоца Првог општинског јавног тужилаштва у Београду и окривљеног Д.К. и његовог браниоца, а по службеној дужности, преиначио је наведену првостепену пресуду тако што је према окривљеном Д.К, на основу члана 354. став 1. тачка 3. Законика о кривичном поступку (ЗКП) одбио оптужбу за продужено кривично дело превара из члана 208. став 1. у вези са чланом 61. Кривичног законика (КЗ), док је на основу члана 197. став 1. ЗКП одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Републички јавни тужилац подигао је захтев за заштиту законитости Ктз бр. 429/10 од 06.06.2011. године против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 4197/10 од 04.10.2010. године, због повреде кривичног закона – одредаба члана 171. став 1. КЗ РС и члана 208. став 1. КЗ и члана 61. КЗ, чланова 103. и 104. КЗ и члана 5. став 2. КЗ у вези са чланом 354. став 1. тачка 3. ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 11. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев и утврди да је означеном пресудом Апелационог суда у Београду повређен закон у корист окривљеног Д.К.

Врховни касациони суд поступио је у смислу члана 422. став 2. и 3. ЗКП и у седници већа, одржаној у одсуству обавештених Републичког јавног тужиоца, окривљеног Д.К. и његовог браниоца адв. Н.М, размотрио списе овог предмета, са правноснажном пресудом против које је поднет захтев за заштиту законитости, па је по оцени навода изнетих у захтеву нашао да је захтев за заштиту законитости делимично основан, и то у делу који се односи на повреду кривичног закона (означених одредаба КЗ), док је у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка, неоснован.

Противправне радње које су окривљеном Д.К. оптужницом Првог општинског јавног тужилаштва у Београду Кт. 487/04 од 17.12.2004. године прецизираном 03.02. и 17.07.2009. године, стављене на терет као радње извршења једног продуженог кривичног дела преваре из члана 171. став 1. КЗ РС, за које је и оглашен кривим означеном првостепеном пресудом Првог општинског суда у Београду, побијаном другостепеном пресудом Апелационог суда у Београду правно су квалификоване као продужено кривично дело превара из члана 208. став 1. у вези са чланом 61. КЗ.

Измена квалификације дела окривљеног изнете у првостепеној пресуди, према разлозима другостепене пресуде, последица је околности да је након извршења предметног кривичног дела (у периоду од априла месеца 2003. године до јануара месеца 2004. године) кривични закон више пута мењан и законске обавезе примене, у тој ситуацији, кривичног закона који је најблажи за учиниоца кривичног дела (члан 5. став 2. КЗ). При том, према правном становишту другостепеног суда најблажи за окривљеног је Кривични законик („Службени гласник РС“, бр. 85/05) који је ступио на снагу 01.01.2006. године и важио у време доношења првостепене пресуде, јер је за кривично дело из члана 208. став 1. КЗ прописана новчана казна или казна затвора до три године, дакле блажа казна од оне која се могла изрећи за кривично дело из члана 171. став 1. КЗ РС (казна затвора од три месеца до пет година). Следом заузетог става по питању блажег закона у конкретном случају и правне квалификације дела окривљеног по истом, другостепени суд је применио члана 354. тачка 3. ЗКП донео пресуду којом се одбија оптужба према окривљеном за кривично дело за које је оптужен, с обзиром да је од извршења последње радње која улази у састав продуженог кривичног дела у питању (13.01.2004. године) на дан 13.01.2010. године протекло двоструко време које се тражи за застарелост кривичног гоњења за то дело (члан 103. тачка 6. и члан 104. став 6. КЗ), дакле наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног за предметно кривично дело.

Међутим, основано се у захтеву за заштиту законитости указује да је погрешна оцена другостепеног суда да је нови закон – Кривични законик који је ступио на снагу 01.01.2006. године блажи за окривљеног од закона (КЗ РС) важећег у време извршења дела. То из разлога што другостепени суд, квалификујући радње окривљеног као продужено кривично дело из члана 208. став 1. КЗ у смислу члана 61. КЗ, очигледно није применио одредбу става 5. члана 61. КЗ којом је прописано да, ако продужено кривично дело обухвата кривична дела чије је битно обележје одређени новчани износ, сматраће се да је продуженим кривичним делом остварен збир износа остварених појединачним делима уколико је то обухваћено јединственим умишљајем учиниоца.

За постојање кривичног дела преваре у основном облику, и по ранијем закону (члан 171. став 1. КЗ РС) и по новом закону (члан 208. став 1. КЗ) од значаја је висина имовинске користи прибављене извршењем тог дела, јер то дело постоји, ако та корист не прелази законом одређени износ за постојање истог дела у тежем облику (став 3. и 4. члана 208. КЗ) и ако нису испуњени услови за постојање лакшег облика тог дела - ситне преваре из члана 210. КЗ, који се тиче умишљаја на прибављање мале имовинске користи.

У конкретном случају, према чињеничном утврђењу у првостепеној пресуди, прибављање имовинске користи у износу који одговара збиру свих новчаних износа прибављених појединачним радњама окривљеног било је обухваћено јединственим умишљајем окривљеног, што произилази из околности истоветног начина извршења и понашања окривљеног у свим инкриминисаним догађајима, где он, искоришћавањем људских слабости одређене категорије лица (црквених лица) изазваних лажним приказивањем чињенице да му је потребна новчана помоћ за операцију срца његовог сина, као и да је у могућности да за потребе цркве или тих лица набави разну техничку робу под повољнијим условима и вољан да то учини како би се одужио за пружену помоћ, те тиме наведена оштећена лица доводио у заблуду и наводио да му у означене сврхе предају новац цркве или сопствени новац, у износима ближе означеним у изреци првостепене пресуде.

Код таквог стања ствари, у случају примене новог закона (КЗ), инкриминисане радње окривљеног могле би се квалификовати само по члану 208. став 3. у вези са ставом 1. КЗ и у вези са одредбом члана 61. став 5. КЗ, јер збир новчаних износа прибављених појединачним радњама окривљеног прелази износ од

450.000,00 динара, што опредељује постојање овог тежег облика кривичног дела преваре, односно у најповољнијем случају за окривљеног (рачунајући износе у еврима по најповољнијем курсу у време извршења дела) тај износ је најмање 506.290,00 динара.

Међутим, у конкретном случају, ову правну квалификацију и није могуће применити већ и из чињенице што је у питању и квалификовани облик кривичног дела превара а жалба јавног тужиоца се односила само на одлуку о кривичној санкцији.

Из наведеног следи да Кривични законик није блажи закон за окривљеног од закона који је важио у време извршења дела и који је примењен у првостепеној пресуди јер је за кривично дело из члана 208. став 3. прописана казна затвора у трајању од једне до осам година, па је у конкретном случају погрешно примењена, од стране другостепеног суда, и одредба члана 5. став 2. КЗ.

Сходно реченом, основано се у захтеву за заштиту законитости указује да није било места ни примени одредаба члана 103. и 104. КЗ и доношењу пресуде којом се, у смислу члана 354. тачка 3. ЗКП, услед апсолутне застарелости одбија оптужба за предметно кривично дело, јер апсолутна застарелост кривичног гоњења за дело из члана 171. став 1. КЗ РС није наступила у време доношења правноснажне пресуде већ наступа, за последњу радњу дела, дана 13.01.2014. године (члан 95. став 1 тачка 4. и члан 96. став 6. ОКЗ, као и истоветне одредбе члана 103. тачка 5. и члана 104. став 6. КЗ).

Због свега наведеног, Врховни касациони суд је утврдио да су другостепеном пресудом Апелационог суда у Београду повређене одредбе кривичног закона (члан 208. став 1. КЗ, члан 61. ст. 1. КЗ, члан 103, члан 104. и члан 5. став 2. КЗ), у корист окривљеног, не дирајући у правноснажну одлуку против које је подигнут захтев за заштиту законитости.

Неосновани су наводи захтева да је побијаном другостепеном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, због нејасности, односно одсуства разлога за оцену другостепеног суда о блажем закону и за квалификацију дела окривљеног по члану 208. став 1. КЗ у вези са чланом 61. КЗ који у суштини није ни примењен јер дело окривљеног није квалификовано према свеукупном збиру новчаних износа остварених појединачним делима.

Овим наводима захтева у суштини се оспорава правилност правног становишта другостепеног суда у погледу оцене о блажем закону и правној квалификацији дела окривљеног по истом, што се своди на указивање на повреду кривичног закона из члана 369. тачка 3. ЗКП а осим тога, другостепени суд је дао разлоге за своју оцену блажег закона и околности које ту оцену опредељују и за квалификацију дела по том закону – по члану 208. став 1. КЗ у вези са чланом 61. КЗ, при чему је из датих разлога очигледно да је суд применио одредбу става 1. члана 61. КЗ, а занемаривање одредбе става 5. истог члана не представља битну повреду поступка већ повреду кривичног закона о којој је напред било речи.

Из изнетих разлога, на основу одредаба члана 30. став 1. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/2008) и применом одредаба члана 425. став 2. и 424. ЗКП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,

Председник већа-судија,

Наташа Бањац, с.р.

Бата Цветковић, с.р.